

Europa...Europa...?

Autor Administrator

Povratiti smisao i udahnuti dušanu Europi

Dr. fra Tomislav Pervan, Naša ognjišta

Već teško bolesna od maligne bolesti, poznata talijanska novinarka i spisateljica Oriana Fallaci, kratko vrijeme prije svoje smrti, na pitanje novinara kakva je njena slika Europe, odgovorila je: "Europa i Zapadni svijet bolesniji su od mene..." (po siječnju, ur.) Evo kako o toj našoj Europi i suvremenom svijetu promislila poznati hercegovački franjevac Dr. fra. Tomislav Pervan u našim ognjištima.

Put i povijest Radosne vijesti u Europi započinje snom što ga je usnio Pavao u Troadi, u Maloj Aziji. U snu mu se ukazao neki Makedonac, stanovnik ono-dobne Europe, i moli ga: "Prijeđi k nama u Makedoniju i pomoz nam!" (Dj 16,9). Pavao se smjesta odlučio preploviti prijeko i tako je Evanđelje stiglo iz Azije u Europu. Jacques Delors, osvjetljeni katolik i bivši predsjednik Europske komisije, izrekao je prije petnaestak godina predstavnicima europskih Crkava sljedeće riječi: "Izgubili smo do kraja bitku, ne uspije li nam udahnuti Europi sljedećih deset godina dušanu, duhovnost, značenje. Vjerujte meni i mojemu iskustvu. Europa je osuđena na propast bude li se oslanjala samo na pravničku spretnost ili pak na gospodarski know-how. Bez duga daha ne daju se ostvariti mogućnosti Europske unije". Nisu li te riječi bile nešto kao SOS za Europu i za nas u Crkvi za minuli fin de siècle i novo tisućljeće? Ono što danas manjka Europi nisu gospodarske mogućnosti, nije financijska moć, nisu poluge vlasti nego gubitak smisla i snaga vjere u budućnost. Na sve se strane širi nihilizam, resignacija, beznađe. Nedostaje nade u sutra, manjka vjere u Isusa Krista koja je skoro dva tisućljeća bila europska značajka i europski nosivi stup. Gubitkom vjere gubi se i smisao za dostojanstvo života i svakoga pojedinog čovjeka. Europa je u mnogočemu nihilistička, beznadna, nedostaje nade i vjere u smislenost života i rađanja, u budućnost. Europa je demografski prestara, doskora će vidjeti od trećine Europljana biti starija od 65 godina. Europa nije samo naša, ponuda, nego je ona nalog, poslanje, poziv, poziv u pomoć, poziv da svatko od nas poradi na tome kako bi se Europi ponovno udahnila duša. Duga europska noć U svome zahvalnom pismu zemljoljubi-gostoprimcu Brazilu, austrijski pisac židovskoga podrijetla Stefan Zweig (+1942.), koji je u bijegu od nacista godinama lutao i tražio novi dom, obrazlaže svoju odluku poći u dragovoljnu smrt sa svojom suprugom riječima: "Prije nego slobodno i dragovoljno te pri zdravoj pameti odem iz života, nešto me sili da ispunim i posljednju obvezu: Naime, da od srca zahvalim ovoj predivnoj zemlji, Brazilu, što je podarila meni i mojemu djelu toliko lijepa i go-stoljubiva odmora. Svakim sam danom sve vidjeti ovu zemlju i nigdje drugdje ne bih htio iznova započeti graditi sebi svoj život onako iz temelja, nakon što se zavieš moga jezika za mene uružio te nakon što se moj duhovni zavieš, Europa, samouničavajući i razara (istic. moje). Međutim, kada čovjek prijeđe deset, trebalo bi posebnih snaga kako bi čovjek jednom naskroz iznova započeo. A moje su moći iscrpljene u dugim godinama bezvrijedna lutanja. Stoga smatram da je bolje pravodobno i uspravna stava dokončati svoj život komu je duhovni rad bio uvijek najvažniji i najdragocjeniji radost, a osobna sloboda najveće dobro ovo-ga svijeta (istic. moje). Pozdravljam sve svoje prijatelje! Dao Bog da dočekaju zoru svanuću nakon ove duge noći! A ja, odveć nestrpljivi, idem ispred njih!" Prisjetimo se: Vidjeti od četrdeset milijuna Europljana nije doživjelo kraj te duge, preduge europske noći (sjetimo se i filma Duga mračna noć). Možemo li mi - preživjeli ili pak nakon toga rođeni - poći od činjenice da je zora koju smo doživjeli bila ujedno početak boljega, mirnijega i čovječijega doba na duhovnim i materijalnim ravnanama one stare minule Europe i epohe? Je li (o)svanuo dan? Pa ako je možda i svanuo onih godina nakon rata, ne moramo li se danas bojati da se u ovome duhovno mrzлом vremenu ponovno ne razmaže ekscesivni individualizam, slijepi nacionalizam, te da za jedan nedovršen dio europskoga ujedinjavanja ponesta-ne zajedničkoga rješenika i jezika glede općih vrijednosti i prioriteta koje sve trebamo, kako bi se ozbiljilo ono što je cilj svih: Jedinstvena Europa svjesna same sebe i svojih korijena. Što nas drži na okupu? Tko pak zna što ovaj svijet za-pravo još drži na okupu? Tko ras-polaže lijekom protiv gubitka zajedničkoga smisla, protiv potkapanja solidarnosti, protiv obezvrjeđivanja života, protiv njegova obesmišljavanja? Tko je kadar ponovno udahnu-ti Europskoj uniji dušanu u viziju koju su pred sobom imali oševi te unije u njezinim počecima, prije deset godina, i o čemu još uvijek govore katolici poput Jacquesa Delorsa i Jacquesa Santera? Nedvojbeno je da danas postoji europski - da ne kažemo vjerojatno i zapadni pa i svjetski - deficit smisla te nužda da se taj manjak svaka-ko ukloni. I nema dvojbe, najgori manjak u današnjoj Europskoj uniji nije manjak materijalnih, nego duhovnih vrijednosti. Još u samim počecima, kada je Europa bila nakon rata krajnje osiromašena i spepeljana, kada je neimaština vladala na sve strane, jedan od otaca Europe Robert Schuman (postupak za njegovu beatifikaciju već je u tijeku!) uvijek iznova je skretao pozornost na to, kako "europsko jedinstvo ne ovisi od institucija i gospodarske moći, nego od duhovnoga stajališta ljudi". Samo će duhovno jedinstvo te kategorija duha moći stvoriti jednu jedinstvenu Europu. Uzmemo li pak u ruke europske dokumente, od Rimskih ugovora pa do najnovijih Lisabonskih, nijedan dokument ne pruža bilo kakvu obavijest glede pitanja tko bi to bio pozvan skrbiti ili pridonositi rastu i ojačavanju europske duhovne protežnice. U samim počecima graditelji europskoga jedinstva nisu to smatrali nekakvim propustom ili manjkom, jer je onodobno bila temeljna nakana uspostava trajnoga mira u zapadnoj Europi, a s tim je bilo nerazdvojivo povezano gospodarsko ujedinjenje. To se najprije moralo položiti u osnovice Europe upravo kao temeljac i prvi korak prema prema

uspostavi i gradnji èvrste graðevine. U meðuvenu imamo gotovo Europu bez granica, ali nikako da se Europljani slože oko zajednièkoga nazivnika spram temeljnih vrijednosti koje bi morale prožimati sve institucije suvremene Europe.